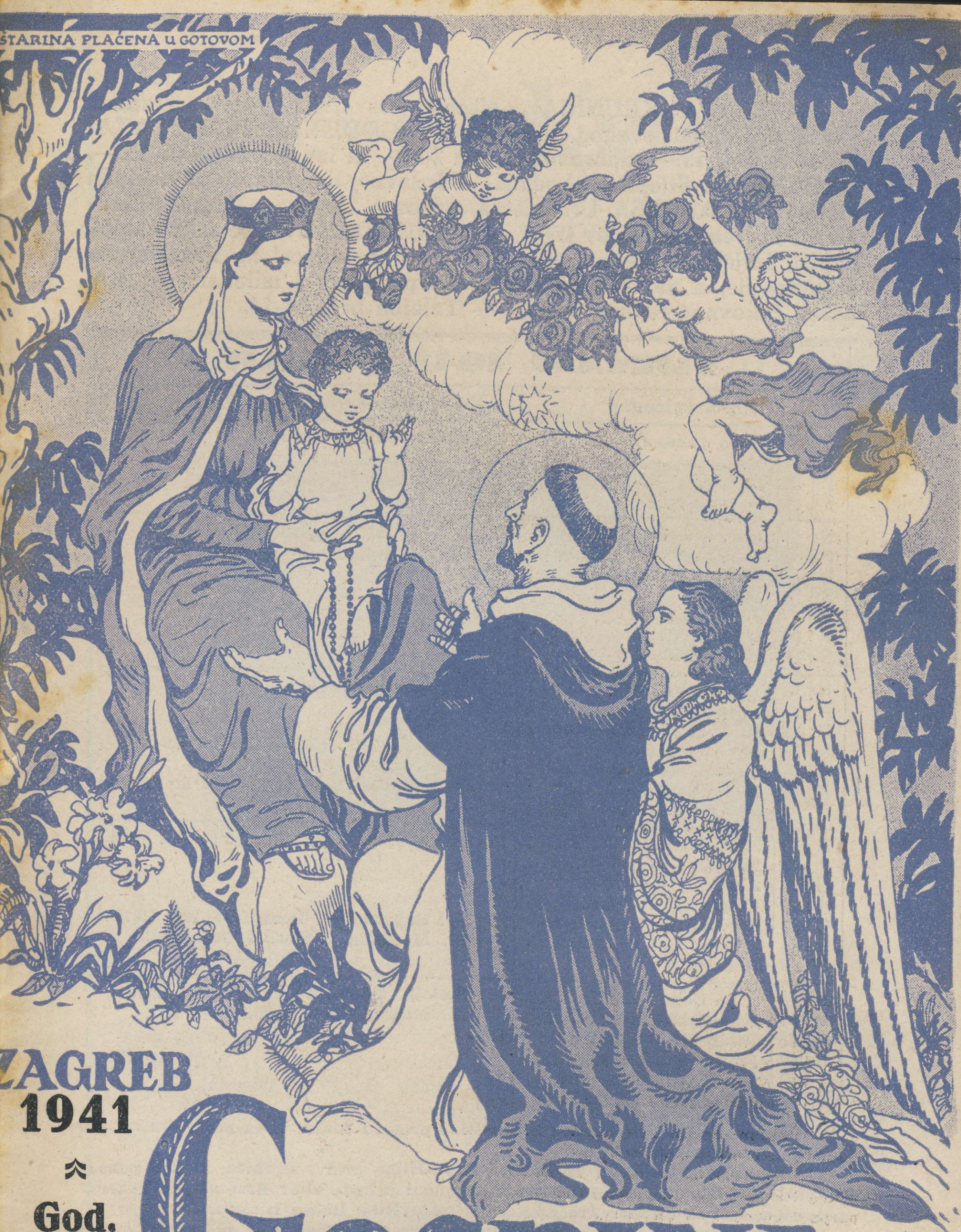
POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVOM

ZAGREB
1941
God. XXVI.
Broj 1

GOSPINA KRUNICA

»GOSPINA KRUNICA«, glasnik štovatelja presv. Krunice. izlazi početkom svakog mjeseca. — GODIŠNJA PRETPLATA: redovita Din 15.—, dobrovoljna Din 20.—, za inozemstvo Din 25.—. UREDNIK: o. Stjepan Lebedina. — Izdavač: dominikanska naklada »Istina«. — ADRESA Uredništva, odnosno Uprave: »Gospina Krunica«, Zagreb, Kažotićev trg 4. — NA UREDNIŠTVO se šalju članci, dopisi, izvještaji, pjesme, slike i sve, što se odnosi na kruničarske organizacije, a na UPRAVU se šalju pretplata i milodari. — Broj našeg čekovnog računa 36.817. — Telefon broj 64-14.

SIJEČANJ 1941 JANUAR

		Opći kalendar		Dominikansko-kruničarski kalendar
S	1	**Novo ljeto. Obr. Isus.**	1	**Obrezavanje Isusovo**[1]
Č	2	Makarije	2	Bl. Stjepana Kvincani. Dj.
P	3	Genoveva	3	
S	4	Dafroza muč.	4	
N	5.	**Ime Isusovo.** Telesfor.	5	**I. Nedj. mj. Ime Isusovo**[2]
P	6	**Sv. Tri Kralja (Bogojav.)**	6	**Bogojavljenje ili Tri Kralja**[3]
U	7	Lucijan muč.	7	
S	8	Severin	8	
Č	9	Julijan i Bazil	9	
P	10	Nikanor đakon	10	
S	11	Higin (Nevesin)	11	
N	12	**1. po Bog.** Sv. Obitelj	12	**II. Nedjelja mjeseca**[4]
P	13	Leoncije b., Bogomir	13	
U	14	Hilar. b., Feliks (Srećko)	14	
S	15	Pavao p., Mavro	15	Bl. Franjo de Kapiljas. Muč (1648.)
Č	16	Marcel papa, Oton m.	16	
P	17	Antun pustinjak, opat	17	Bl. Gundisalvo iz Amaronta. Isp. (1259.)
S	18	Stol sv. P. u Rimu, Priska	18	
N	19	**2. po B.,** Mar. m., Kanut	19	**III. Nedj. mj.**[5] Bl. And. iz P. Isp. (1485.)
P	20	Fabijan i Sebastijan m.	20	
U	21	Agneza, Meinard	21	
S	22	Vincencije i Anastazije	22	
Č	23	Zaruke BDM, Rajmundo	23	**Sv. Rajmund de Penpafort. Isp. (1275.)**[6]
P	24	Timotej b. i m., Felicijan	24	Bl. Markolin iz Forlija. Isp. (1391.)
S	25	Obraćenje sv. Pavla	25	
N	26	**3. po Bog.,** Polikarp b. m.	26	**Zadnja nedj.**[7] Bl. M. iz U. Dj. (1270.)
P	27	Ivan Zlatousti b., Vitalije	2	Bl. Marija Mančini. Ud. (1431.)
U	28	Petar Nol., Flavijan	28	
S	29	Franjo Sal. b., Sulpicije	29	
Č	30	Martina dj. i m., Hijac.	30	
P	31	Ivan Bosko, Geminij. b.	31	

[1] Potpuni oprost za članove Bratovštine presv. Krunice te za sve vjernike, ako pohode dominikansku crkvu.

[2] Dva potpuna oprosta za članove Bratovštine presv. Krunice: a) ako pohode crkvu Bratovštine; b) ako prisustvuju ophodu i pohode oltar Bratovštine. Također potpuni oprost za članove Trećeg Reda i Bratovštinu Imena Isusova.

[3] Potpuni oprost za članove Bratovštine presv. Krunice te za sve vjernike, ako pohode dominikansku crkvu.

[4] Potpuni oprost za članove Bratovštine Imena Isusova.

[5] Potpuni oprost za članove Žive Krunice.

[6] Potpuni oprost za članove Trećeg Reda i za sve vjernike, ako pohode dominikansku crkvu.

[7] Potpuni oprost za sve vjernike, ako redovito mole u društvu s drugim triput sedmično po jedan dio presv. Krunice.

Gospina Krunica

GOD. XXVI. ZAGREB, SIJEČANJ 1941 BROJ 1

ISUS

»I reče joj anđeo: Ne boj se Marijo, jer si našla milost u Boga. Evo začet ćeš i rodit ćeš sina, i nadjeni mu ime Isus«. (Luk. 1, 30-31.)

Djetić Isus

(Rad nepoznatog španjolskog umjetnika)

Isus! Ime, što ga samo nebo dade. Kad su naime Marija i Josip malo božansko Dijete, koje se je osam dana ranije bilo rodilo, nosili u hram na obrezanje, nijesu bili u brizi, koje će ime da mu dadu. Sam vječni Otac vodio je brigu o imenu svoga vječnog jedinorođenog Sina. Kad je naime vjesnik Gabriel došao u Nazaret k čistoj i poniznoj Djevici, nosio je ujedno poruku o imenu Božjeg i Marijinog djeteta. Anđeo naime bez kolebanja veli Mariji: »Nadjeni mu ime Isus!«

Kad je dakle to ime samim Bogom odabrano, jasno je da nema uzvišenijeg, moćnijeg, ljepšeg i slađeg imena od toga. Suvišno bi dakle bilo govoriti o odlikama i prednostima tog imena. U tome jedinom imenu je sve. Sva sreća ljudi i sva radost anđela. Apostol Pavao veli, da nema drugog imena datog ljudima, u kojemu oni mogu da se spase, nego jedino to ime. To je dakle ime naše spasenje. Naše spasenje od grijeha i svakog drugog zla, koje samo može

da nas ovdje na zemlji snađe. Spas svakog pojedinca od nas i spas cijelog ljudskog roda.

Crkva je to potpuno shvatila. U cijeloj svojoj dugoj povijesti. Crkva kao cjelina i pojedinici vjernici kao udovi toga mističnog Kristova tijela. Zato i pjeva Crkva tome imenu najzvonkije pjesme. Zato i zaziva ona njega najmilijim zazivima. Zato mu i određuje posebni blagdan. Zato ga i okružuje u svetoj liturgiji tolikim sjajem, tolikim pouzdanjem i tolikom ljubavlju. A vjernici se opet natječu, kako bi što više proslavili ovo ime. Kako bi im ono uvijek bilo na usnama! Ali nadasve u srcu! Vjernici su tako radili uvijek. Sveci nadasve. I davni i moderni sveci. I sv. Augustin, i sv. Bernard, i sv. Bernardin Sijenski, i Henrik Suzo, i Tereza Avilska, i Margareta Alacoque, i Terezija od Malog Isusa. Spomenusmo samo njih. Ali kao da nema sveca, koji nije bio napose pobožan ovom imenu. Svi su oni potpuno shvatili snagu i ljepotu ovoga imena. Sv. Bernardu, na primjer, kad govori o Isusovu Imenu, teče riječ kao med slatka, buči kao žubor potočni, zvonko jeći zanosna kao sama pjesma...

Da nižemo dalje primjere i dokaze?

Zaista je suvišno. Radije zato idimo u mi za njihovim primjerom. Neka i nama u Imenu Isusovu bude sadržan smisao života! Neka ono bude naša lozinka! Neka to ime bude jednom riječju naš životni i radni program!

Tako neka to bude u čitavom našem životu! U svim časovima, i mučnim i ugodnim, i bolnim i slatkim našega života. Uvijek neka ono bude sa strahopočitanjem na našim usnama! Kad nam duša bude plivala u sreći i miru, koji imaju svoj postanak u vrhunaravskim izvorima, neka spominjanje i zazivanje tog imena bude dokaz naše zahvalnosti. A kad nam se srce bude možda cijepalo u svakojakim nevoljama, borbama i bolima, neka to ime bude balzam na naše rane. I neka bude ujedno zalog i nada konačne pobjede, konačnog mira i sreće...

U čitavom dakle našem životu nek bude tako! U svim danima i u svim godinama. Ali nadasve upravo sada, na početku godine. Na čelu ove godine, koja nastaje, nek se blista ime: Isus! Ono neka bude na osvitu svih naših nada! Neka bude na vrhuncu svih naših želja i neka bude u središtu svih naših ljubavi!

I noseći tako to ime u duši, u sjećanju i u srcu kroz svoj život, donesimo ga sve do kraja života... Radosno, odano, neokaljano... I molimo dobrog Isusa i njegovo Ime, da kao što su nas pratili u životu, ne ostave nas ni na smrti. Isus neka bude uz nas, kad se budemo imali rastajati od svijeta i života... Kad budemo na kraju godina i dana, što nam ih je Providnost dosudila... Tada nadasve! I neka nam bude udijeljena milost umrijeti zazivajući to slatko i moćno ime... Nek to ime bude zadnje, što ćemo ga zazvati u životu! A onda opet prvo u vječnosti! Prvo i jedino! *L.*

PAPA JE MOLIO, I MI SMO MOLILI S NJIME!

(Molitvena nedjelja 24. studenoga 1940.)

Pozivu Svetog Oca pape Pija XII., da zadnju nedjelju crkvene godine, da naime 24. studenoga, posveti molitvi, žrtvi zadovoljštini, odazvao se je cijeli katolički svijet. Intencija Svetog Oca je bila, da napose tog dana jurišamo na srca božanskog Spasitelja, nek se smiluje zavađenom i zaraćenom čovječanstvu te što prije svim narodima sjevne žuđena zora smirenja u istinskoj pravdi i ljubavi.

Sam Sveti Otac dao je svima primjer. U crkvi sv. Petra, tu do groba Apostolskog Prvaka, odslužio je on toga dana sv. Misu, kojoj su prisustvovali uz nedogledno mnoštvo vjernika također predstavnici naroda, koji imaju svoje zastupnike kod Svete Stolice. Tom prilikom je održao također prekrasnu propovijed, u kojoj je izlio bol svoga rastuženog očinskog srca nad zabludama i nad bijedom sve svoje ljubljene djece, svih članova ljudskoga društva, za koje njegovo srce tako strepi. Cijela je papina propovijed puna uzvišenih misli, očinskih pobuda i iskrenih savjeta. I kamo sreće da ljudi pa i u zadnji čas stave u djelo te riječi, po kojima jedino svim narodima može doći prava sreća! Prostor nam ne dopušta da taj divni govor u cjelosti donesemo. Donijet ćemo ipak barem zaključni dio govora, u kojemu Kristov Namjesnik upravlja Bogu vruću molitvu da pošlje svijetu onakav mir po kojem svijetu doista može doći prava sreća i spas. Evo doslovnih tih papinih divnih zaključnih riječi:

»Da, Oče naš, koji si na nebesima! Bože Zaštitniče naš, svrni pogled na Krista, Tvoga Sina. Pogledaj krvave znakove njegovih rana, do čega ga je dovela ljubav prema nama i poslušnost Tebi, te čime je on htio postati našim odvjetnikom i posrednikom u svakoj našoj nevolji. O Isuse, Spasitelju naš, govori Ocu svome i Ocu našemu za nas; moli ga za nas, za svoju Crkvu, za sve ljude, jer su ona cijena Tvoje krvi. O mirotvorni Kralju, o Kneže mira! Ti koji imaš ključeve života i smrti, daj mir trajnog počinka dušama svih vjernika, koji su zahvaćeni vihorom smrti i koji su, znani i neznani, oplakani i neoplakani, pokopani pod ruševinama razorenih gradova i sela, pali po krvavim razbojištima, po vrletima gora, po dubinama dolina i u vrtlozima mora. Neka na njihove patnje pade Tvoja krv i neka očisti i pobijeli njihove haljine, da budu dostojni ugledati Tvoje lice, koje će ih učiniti blaženima. Ti ljubežljivi Utješitelju nesretnika, koji si plakao nad suzama Marte i Marije radi smrti njihovog brata, udjeli mir i hrabrost, predanost i pomoć bijednicima, koji su potišteni radi ratnih stradanja i boli. Pomozi bjeguncima iz domovine, onima koji nepoznati lutaju, zarobljenicima, ranjenicima, svima tima koji se ufaju u Tebe.

Osuši suze tolikim suprugama, tolikim majkama, tolikim sirotama, tolikim obiteljima, tolikim zapuštenima. Skrivene suze, koje padaju na kruh boli, iza dugog gladovanja, u hladnim kolibama. Kruh koji se sirotinjski dijeli djeci koja se često dovode k Tvojim oltarima u skromnim crkvicama, da mole za svoga tatu ili za starijeg brata,

koji je možda umro, ili izdiše, ili luta izgubljen. Utješi svih nebeskim darovima i onim utjehama i pomoćima djelotvorne ljubavi, koju Ti znadeš udahnuti plemenitim dušama, koje u gladnima i nesretnima upoznavaju svoju braću i ljube u njima Tvoju sliku. Udijeli ratnicima sa hrabrošću u vršenju njihove dužnosti i do posljednje najteže žrtve za obranu domovine, onaj plemeniti osjećaj čovjekoljublja, koji u svakoj prilici ne će da učini drugomu ono, što ne bi htio da se učini njemu ili njegovu narodu.

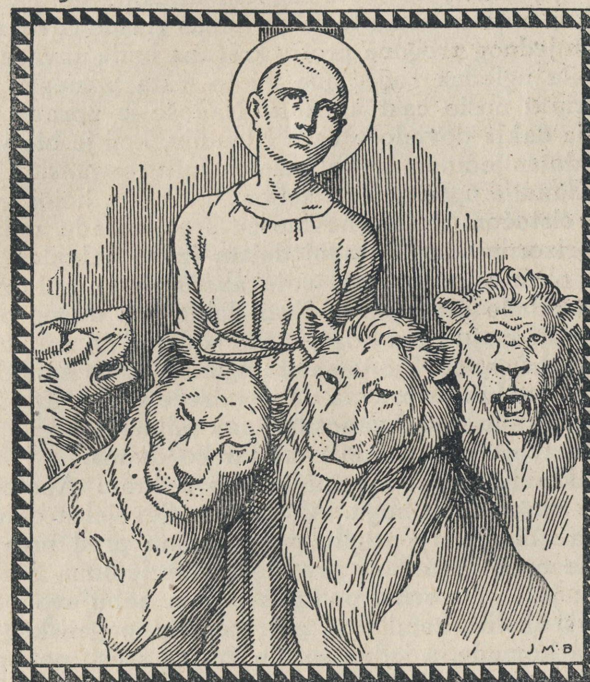
O, Gospodine, neka kraljuje i pobjedi ljubav Tvoga božanskog Duha nad svijetom, i neka se vrati među narode mir sloge i pravde. Neka budu primljeni i neka budu mili Tvom blagom i poniznom Srcu naši zavjeti, i neka Te učini nama sklonim broj i pobožnost tolikih žrtava, što ih cijela Crkva, Tvoja zaručnica preko Tebe, Svećenika i Žrtve klečeći prikazuje Tvom božanskom Ocu. Govori Ti ljudskim srcima. Ti imaš riječi, koje prodiru i drmaju srcem, koje rasvjetljuju razum, koje stišavaju srdžbe, koje gase mržnje i osvete. Reci onu riječ koja utišava oluje, koja ozdravljuje bolesne, koja je svijetlo slijepima i sluh gluhima, koja je život mrtvima. Mir među narodima, koji i Ti ljubiš, mrtav je. Uskrisi ga, o Božanski Pobjedniče Smrti i po Tebi neka se konačno stiša zemlja i more. Nek prestane na nebu grmljavina, koja bježi od sunčanog svijetla, i koja u noćnoj tami potajno baca na nezaštićene narode užas, požar, rušenje, uništavanje. Pravda sa kršćanskom ljubavlju nek od jednog do drugog kraja zemlje svlada svako samoljublje računanje, tako da, popravivši svaku nepravdu, obnovivši kraljevstvo prava, uništivši svaku neslogu i mržnju u dušama, u vedrom prizoru novog i složnog napretka uskrsne i oživi pravi, sređeni i trajni mir, koji će kroz vjekove i u slaganju jednog višeg dobra pomiriti sve narode ljudske velike obitelji pod Tvojim okom. Amen«

Divan je to doista bio prizor, koji se je odigrao u zadnju nedjelju studenoga, dotično u zadnju nedjelju crkvene godine! Rim, ta matica kršćanstva, dao je najljepši primjer! Otac svih kršćana bio je prvi u molitvi, u žrtvi, u pokori! A onda su se uz njega u molitvi i pregaranju vezala njegova vjerna djeca po cijelom katoličkom svijetu. Velika ta katolička svjetska obitelj bila je toga dana jedna duša i jedno srce. Svi mi, i zaraćeni, i nezaraćeni; i oni koji su teško osjetili krvavi bič rata i oni koji su od njega ostali pošteđeni, svi smo mi molili pobožno i pouzdano.

Nitko od nas ne zna, kako će svršiti ovaj veliki pokolj. To zna jedino Otac naš, koji je na nebesima. Ali mi svi znamo da nam treba mira. Da je mir zahtjev našeg ljudskog međusobnog života i osnovni uvjet svakog socijalnog, ekonomskog i kulturnog napretka. I želja za mirom, prošnja mira, to je bilo ono, što nas je u toj lijepoj nedjelji vezivalo. Na tom putu ustrajmo dalje! Ako ništa drugo ne možemo, to barem možemo! I vjerujmo čvrsto da ćemo uspjeti. Jer i ovdje vrijede riječi Isusove: »Štogod u molitvi pitate, vjerujte, i ispunit će vam se.«

SV. PRISKA, DJEVICA I MUČENICA

Za mladu mučenicu sv. Prisku ne znamo točno, ni kada se je rodila ni kada je umrla. Dotično, poznato nam je da njeno mučeništvo pada polovicom 1. ili pak polovicom 3. vijeka iza Krista, ali kojemu vremenu da dadu prednost, povjesničari se ne slažu. U davnim naime dokumentima stoji, da je bila mučena za vladanja rimskog cara Klaudija. Ali kojega? Klaudije I. vladao je carstvom polovicom 1. vijeka, a Klaudije II. polovicom 3. vijeka. I tako u razmaku od dva vijeka

Lavovi blago stoje uz sv. Prisku

nekako lebdi u povijesti dragi lik ove davne djevice i mučenice, čekajući moguće nove dokumente, koji će konačno fiksirati vrijeme njezinog života i mučeništva.

Nije također poznato, u kojoj je dobi svoga života bila mučena Priska. Neki govore da je imala tek devet godina, neki jedanaest, a neki trinaest. Svakako to sve više su nego rane godine za tako veliku odlučnost u ispovijedanju Kristove vjere i za tako veliko junaštvo u podnošenju mučeništva.

Međutim svi ti nesigurni historijski podaci o našoj svetici ne umanjuju ni najmanje njeno značenje u mladom kršćanstvu, a dosljedno ne oslabljuju našu ljubav i naše udivljenje prema ovoj krasnoj

djevici i slavnoj mučenici. Lik sv. Priske svijetli nam iz daljine kršćanske kao neka obnovljena pojava slavne sv. Agneze, koja je upravo tako nekako u njenim godinama položila svoj mladi djevojački život za jedinog svog zaručnika, Krista, i bila zato predmet velikog udivljenja i još većih pohvala prvih već svetih otaca i crkvenih pisaca, napose genijalnog sv. Augustina.

Nego prijeđimo sad da promotrimo kratko ali utoliko slavnije trajanje života sv. Priske. Ona je uistinu poput meteora sjevnula nebom kršćanske povijesti. Ali nije iščeznula brzo kao meteor, već je odmah još u davnini trajno svijetlila i zanosila vjernike, koji su je uzimali za svoj primjer, njoj se u zagovor uticali i njoj na čast podigli spomenike, koji nam o svemu tome do danas glasno govore i svjedoče.

Prigodom jednog progona protiv kršćana bude uhvaćena i Priska. Sve da je bila ugledna roda, nije joj to ništa pomoglo. Otac joj je naime već triput nosio čast konzula. Nađoše je upravo pri molitvi. Odmah je dakle dovedoše caru Klaudiju, koji je bio izdao stroge naredbe o jednom jedinom kultu, naime o kultu poganskih božanstava. Kad dakle Klaudije ugleda pred sobom djevojku, kojoj je čitava pojava odisala čistoćom duše i nevinošću srca, ostade zadivljen i potresen tim prizorom, koji je svoj dojam izveo također na njegovu opaku dušu i okrutno srce. Cara je dakako u prvom redu zanosila tjelesna ljepota mlade djevojke. Odluči dakle bez dugog promišljanja da Priski ponudi svoju ruku i da je tako podigne na visoku čast carice i svoje životne drugarice. Bio je naime siguran, da će naša djevica pred takvim obećanjem biti pripravna da se odreče svega, uza što je dosad prianjala i čime se je dosad zanosila. Ipak odluči da je ne će zaručiti, dok ona ne žrtvuje poganskim rimskim bogovima.

Dade dakle Klaudije odvesti Prisku u hram Apolonov, da se pokloni tome poganskom bogu. Ali hrabra djevojčica odlučno izjavi, da ona svoga koljena ne prigiba nego jedino pred pravim Bogom, koji je stvorio nebo i zemlju i pred njegovim jedinim Sinom, Isusom Kristom. Dok je to govorila, podignu prema nebu svoje oči moleći, i tek što svrši moliti, zemlja se potrese, kip poganskog božanstva raspade se na komade, a jedan se dio hrama sruši, pokopavši među svojim ruševinama veliki broj pogana i poganskih svećenika. Car Klaudije, koji je također bio tu prisutan, sav bijesan i prestrašen pobježe, a svetu djevicu dade okrutno izbiti.

Kad je sutradan dao dovesti k sebi Prisku, nastojao je opet Klaudije da je nagovori, da se odreče Krista i žrtvuje poganskim bogovima. No Priska ostade čvrsta kao hrid. Zato je sada dade do gola svući i žestoko bičevati. No sada sam Bog uze u obranu svoju djevicu i njenu stidljivost. Čudesna naime neka sjajna haljina ovi tijelo djevice i svi udarci mu ništa ne naškodiše, nego se je ono još više sjalo neznanim nekim nebeskim sjajem. I toliko je bio jak taj sjaj, da je zabliještio oči okrutnih mučitelja.

Neki Limenije, savjetnik cara, svjetova mu sada, da tijelo Priske dade preliti nekom gadnom mašću, da ju tako što više izloži porugi. Međutim učinak toga je bio sasma drukčiji, nego što su oni očekivali. Mjesto da ta mast dade oduran miris, dade ona neobično divan

miris, koji je svu okolinu ispunjao ugodnošću. Možemo lako zamisliti, kako sve to duboko posrami Klaudija. Zato joj sada tijelo dade razdirati željeznim kukama. Kad i taj nalog izvrši prefekt bez koristi, povrati se k caru, te će mu ovako: »Eno je, gdje zdrava i čitava sjedi na prijestolju, okružena neviđenim nekim sjajnim vijencem«. — »Baci je pred zvijeri!« — naredi sada Klaudije.

Sutradan, iza kako ostadoše uzaludna sva nagovaranja i sve prijetnje, budu natjerani u amfiteatru gladni lavovi na Prisku. Ali oni pristupiše blagi poput jaganjaca k svetici i stadoše se oko nje maziti. Osim toga, da je što više izlože sramoti i preziru, odrezaše joj njenu bujnu kosu, taj ukras djevojački, i svu joj glavu obrijaše. Baciše je u tamnicu, a kad je izvedoše da prisustvuje nekoj poganskoj svečanosti, već njena prisutnost učini da se to božanstvo u prah sruši, dok je cijela njezina pojava zasjala nekim nadzemaljskim svijetlom.

Videći Klaudije da sva mučenja ništa ne koriste dade napokon izvan Ostijskih vrata našoj svetici odrubiti djevičansku glavu. Bilo je to, kako već u početku spomenusmo, prema nekojim povjesničarima dne 19. siječnja god. 54. iza Kristova rođenja.

Na rimskom brežuljku Aventinu diže se danas crkva posvećena sv. Priski. Taj je brežuljak bio znamenit još u pogansko vrijeme, jer su se vjerojatno tu častila razna poganska božanstva, napose Diana i Herkul. Ali je također znamenit već iz ranog kršćanskog doba. Tu je naime stanovao sv. Petar, prvak apostolski. A možda je tu upravo on i krstio malu Prisku, buduću veliku mučenicu. Međutim ipak nije potpuno jasno, kako je u kasnije vrijeme došlo do »naslova« crkve sv. Priske (titulus Priscae-Priscillae), i je li to u vezi također sa sv. apostolom Pavlom koji u svojoj poslanici Rimljanima spominje dvije pobožne žene Akvileju i Prisku. Glede tijela svete mučenice Priske čitamo u katalogu Petra Natale, da je mjesto, gdje leži tijelo te mučenice, bilo objavljeno papi Eutihijanu, koji je upravljao crkvom od god. 275. do 283. On da je skupa s vjernicima otišao prema Ostijskim vratima i donio mučeničino tijelo na Aventin. Sv. Priska je ujedno čašćena kao prvomučenica Zapada. Znamo da inače naslov prvomučenice kršćanstva uopće nosi sv. Tekla. **S. L.**

»Što se tu zaustavljaš ogledavanjem, kad ovo nije miesto tvoga otpočinka. Na nebu treba da ti je stan; a na sve, što je ovdje na zemlji, treba gledati samo kao na prolazu. Svega nestaje, a i tebe s njime. Pazi, da uza što ne prioneš, da se ne uhvatiš i ne propadneš. Misli na Svevišnjega, a molitvu svoju bez prestanka upravljaj Kristu. Ako ne umiješ promišljati o visokim i nebeskim stvarima, a ti se odmaraj u muci Kristovoj i rado boravi u njegovim svetim ranama. Jer ako se pobožno utečeš k ranama Isusovim i dragocjenim znakovima njegove muke, veliku ćeš ćutjeti okrjepu u bijedi: i ne ćeš mnogo mariti za preziranje ljudsko, a govorkanje klevetnika lako ćeš podnijeti«.

TOMA KEMPENAC

OVOGODIŠNJA PROSLAVA BL. NIKOLE PO HRVATSKOJ DOMOVINI

Proslava blagdana bl. Nikole Tavilića bila je ove godine svečana po svim hrvatskim krajevima. U tome su se natjecali gradovi sa varošima. Dapače ovogodišnji blagdan bl. Nikole odjeknuo je proslavom i u najzabitnijim selima hrvatske domovine. Cio se je pobožni hrvatski narod natjecao, kako da dade što veću slavu sinu svoje krvi. Ne možemo ovdje iznositi opise pojedinih proslava. Spomenut ćemo samo u par redaka, kako je to proslava protekla u trim hrvatskim gradovima, koji imaju osobitu vezu s našim blaženikom: u Sarajevu, srcu naime Bosne, u kojoj je bl. Nikola apostolski djelovao, i gdje mu se podiže zavjetno svetište; u Šibeniku rodnom gradu blaženikovu; te konačno u glavnom gradu Zagrebu, gdje se njegov kult širi na primjer ostalim hrvatskim krajevima.

U Sarajevu je u nedjelju iza blagdana, dne 17. studenoga, u franjevačkoj crkvi odslužena svečana sv. Misa, koju je služio provincijal Bosne Srebrne o dr. fra Anđeo Kaić. On je održao također krasnu prigodnu propovijed. U crkvi uz mnogobrojne vjernike prisustvovao je također odbor za gradnju Blaženikova Svetišta u Sarajevu, uz novu veliku franjevačku bogosloviju. Kasnije je bila akademija u Imperial kinu. Program akademije bio je raznolik i bogat, a kao središte programa bilo je predavanje dra fra Miroljuba Pervana o značenju bl. Nikole za hrvatski narod.

U Šibeniku su zapravo održane dvije podjednako važne crkvene proslave: jedna u crkvi franjevaca-konventualaca, a druga u katedrali. U crkvi franjevaca-konventualaca održana je na sam blagdan (dne 14. studenoga). Bile su dvije svečane Mise: jedna eksprovincijala o. Bernardina Polonija, a druga biskupa dr. Milete. U katedrali je pak bila proslava slijedeće nedjelje 17. studenoga. Pontifikal je imao opet preuzv. biskup i sam održao propovijed.

Napokon glavni hrvatski grad Zagreb. Crkvene svečanosti održane su najsvečanije u raznim crkvama, i to ili na sam blagdan ili u slijedeću nedjelju. Govornici su se natjecali da uveličaju pojavu ovog našeg uzora i ove naše velike slave. Napokon je dne 17. studenoga franjevački bogoslovni zbor »Duns Skot« u dvorani na Kaptolu održao svečanu akademiju skupa sa proslavom hrvatskog 1300-godišnjeg jubileja. Program proslave je odlično izveden, a publika je potpuno ispunila prostranu dvoranu.

I tako je eto svečano ove godine proslavljen blagdan našeg bl. Nikole. Vjerojatno je to ujedno posljednja godina, što ga slavimo kao blaženika. Do godine se već nadamo slaviti ga kao sveca. Neka nam svakako on bude pomoćnik u svim našim potrebama i kao pojedincima i kao narodnoj cjelini!

DOMAĆE PUČKE MISIJE

(K duhovnoj obnovi hrvatskoga naroda)

Kad hrvatski narod slavi svoj narodni crkveno-vjerski jubilej, što je u vezi sa Kristovom Crkvom već 1300 godina, dobro je i zgodno da se nešto napiše o pučkim svetim misijama, koje se obavljaju kroz ovu jubilejsku godinu u našem narodu.

Što su dakle pučke svete misije? To je javni i očevidni Božji poziv. Isus Krist bio je prvi misijonar, koji je iz same dobrote i ljubavi došao na svijet da progovori najprije svojim zemljacima a onda drugima, da ih privede na put istine od kojeg su se odalečili; na put života koji su sa grijesima, opačinama, izgubili; na pravi put sa kojega su zašli uslijed krivih i pogubnih načela.

Isus propovijeda
(Naslikao Seitz — Đakovačka katedrala)

Isus je išao od grada do grada, od mjesta do mjesta. Propovijedao je, korio i karao osobito pisce i farizeje. On je poučavao svoje zemljake sveti nauk, davao svete savjete te ih poticao i upućivao na vršenje Božjih zapovijedi, ako hoće doći do vječne slave.

Svoje riječi i svoje poslanje potvrdivao je zamjernim čudesima. Tako, kad mu Židovi ne htjedoše vjerovati, reče im: »Ako ne vjerujete meni pa ni mojim riječima, a vi vjerujte mojim djelima, naime čudesima«.

Zato kad se u župama drže pučke misije to se nastavlja djelo božanskoga Spasitelja. Kao što je on došao iz same ljubavi da progovori narodu, tako i današnji misijonari u ime Isusovo idu od župe do župe da govore vjernicima Kristovim.

Osim toga, pučke su misije očevidni dokaz da Bog ljubi i da nije zaboravio svog naroda. Božja je naime volja da se svi spase, pošto je Krist podnio muku i prolio krv za vas ljudski narod, kako to izričito Bog govori: — »Ne ću smrt grješnika, nego hoću da se obrati i na vijeke živi«.

Također su svete misije vanredno pohođenje Božje, kojim Bog odlučuje da svakomu pokuca na srce i da mu udijeli svoju milost za obraćenje i spasenje.

Također svete misije možda su zadnji Božji poziv i opomena. Kao da hoće Bog reći: evo dolazim k vama po svojim poslanicima da pokucam na vaša srca sjednom željom da ostavite krive putove i lažnu nauku te obnovite svoje življenje u Kristu.

Svete misije dobro dolaze za svakoga. Dobri i izgledni učvršćuju se u dobru i usavršuju u kreposnom življenju. A opaki slušaju žive riječi, da se svide i k Bogu obrate.

Svete misije vanredno djeluju, te se po njima čudesa događaju, jer se Božja milost spušta na pamet i na srce grešnika kao tiha i blaga rosa, da ih prosvijetli, a onda da srce umekša, volju pokrene, neka bi se zalutali dušom, srcem i voljom obnovili u Kristu.

Po svetim misijama događaju se zamjerna čudesa kao u doba Kristovo. Kad se promisli na sv. Vincenca Fererija, dominikanca, koji je obišao sela, varoši i gradove u Španjolskoj, Francuskoj i drugim državama, te u ono mutno i teško doba propovijedao, koric i karao i glas njegov čuo se na daleko, da je njega slijedilo mnoštvo naroda, jedino da se nauživa nauka Vječne Riječi Narod je sve ostavljao, nije se brinuo ni za jelo ni za piće, a kao što je jednom Krist u pustinji nahranio pet tisuća ljudi sa pet hljebova, tako sada i Kristov misijonar sv. Vinko Fererski nahrani tri tisuće.

Sv. Ljudevit Bertrand, također dominikanac, misijonar Amerike, koliko li nije obratio pogana koji su se klanjali drvlju i kamenju te ih je poučio da ljube Krista i njegovu vjeru? A kolika nije čudesa tvorio dok ih nije Bogu priveo? A sv. Frano Ksaverski, misijonar Indije, koliko li nije obratio pogana? Kolika li nije tvorio čudesa, da narod uvjeri o nauci Kristovoj?

Tako se može kazati i o drugim plodovima svetih misija.

Čita se u evanđelju sv. Mateja: »Kad je Ivan Krstitelj predteča Isusov, čuo u tamnici djela Kristova, posla dvojicu svojih učenika k Isusu da ga upitaju: Jesi li ti onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo. Na to mu Isus odgovori: Idite i javite Ivanu što čujete i vidite.« A šta su čuli i vidjeli? Čudesa velika i mnogobrojna. Vidjeli su da slijepi gledaju, hromi hodaju, gluhi čuju, gubavi se čiste, mrtvi ustaju. To se događa po svetim misijama. Grješnici koji su zatvarali oči svoje pameti i bili slijepi u vjerskim istinama, sada progledaju i vide da su na krivom i lažnom putu koji vodi propasti. Hromi hodaju. Koji su prekršavali Božje zapovijedi i bili daleko od Boga, sada se povraćaju vršenju Božjih zapovijedi.

Gluhi čuju! Oni koji su se oglušivali glasu Božjemu i glasu svoje savjesti sada slušaju glas Božji koji ih zove na pomirenje i oproštenje.

Gubavi se čiste! Oni, koji su zaraženi gubom raznovrsnih grijeha, sada se peru u božanstvenoj kupelji svete ispovijedi.

Mrtvi ustaju! Oni, koji su bili mrtvi pred Bogom, izgubili Božju milost, sada ustaju na novi život, na život spasenja.

A pošto i danas ima dosta u vjerskom pogledu i slijepih i hromih, i gluhih, gubavih i mrtvih, potrebne su svete pučke misije da se prenu i probude grješnici iz vjerskoga mrtvila. Potrebne su misije osobito u ovo naše doba, kad su isti po imenu sljedbenici Kristovi opijeni nekim pogubnim, razornim protuvjerskim načelima; kad je svijet zagreznuo u materiju te postao materijalan te ne vidi dalje od sebe i od onoga što se unaokolo njega zbiva; pače regbi da je izgubio i pojam o vječnim istinama i Božjem nauku, jer se odalečuje od Boga, od vjere, od Crkve i svetih sakramenata.

Dao Bog, da se naš narod otrese nekih pogubnih predrasuda, krivih razornih modernih nazora, te se kroz ovu jubilarnu godinu povrati k Bogu slijedeći stope svojih pređa, koji su djelom, življenjem, ponašanjem pokazali da su pravi sljedbenici Kristovi, pa kao što su naši pređi bili predziđe kršćanstva, tako da budu i njihovi potomci.

Dk.

KRUNICA I VIĐENJE SV. DOMINIKA

Jednom je sv. Dominik propovijedao pred bretanjskim vojvodom, pred cijelim njegovim dvorom i velikim jednim mnoštvom naroda. U toj propovijedi, prema osobnoj objavi, izjavi, da nijedna počast nije Isusu i njegovoj Majci tako mila kao gorljiva molitva presv. Krunice. Ta tvrdnja se je učinila pretjeranom brojnim Dominikovim slušateljima. Ali Bog nju potkrijepi čudom.

Iza propovijedi Dominik je služio sv. Misu u prisutnosti toga istoga mnoštva. Kad eto pri posvećenju, kad je Dominik podignuo svetu Hostiju, cijelo mnoštvo jasno ugleda Majku Božju sa svojim božanskim Djetetom, koje je ona držala u svom naručju i ljubežljivo dojila. Kad je pak Dominik podignuo kalež, mnoštvo ugleda božanskog Otkupitelja svega u ranama, probodena u tolikim bolima njegove presvete Muke. Prema kraju Mise neko sjajno svijetlo okruži oltar, i pored toga sjaja ukaza se božanski Spasitelj sav svijetao u slavi svoga uskrsnuća i uzlaženja na nebo.

Ovo viđenje napuni ushitom narod. A kad svrši sv. Misa, Dominik se popne na propovijedaonicu. Rastumači on narodu smisao toga viđenja. Djevica naime koja je dojila Dijete Isusa bila je slika radosnih otajstava. Isus u mukama naznačivao je žalosna otajstva. Njegovo napokon uskrsnuće značilo je slavna otajstva. I učini svojim govorom Dominik, da je sav narod shvatio, kako se Gospodinu mili presv. Krunica, kad je potvrdio tolikim čudesima. Svi se naime o tome uvjeriše i s gorljivošću prigrliše tu izvrsnu pobožnost.

SRETNO NOVO LJETO!

Opet jedno Novo Ljeto
U susret nam već dolazi.
Puno briga svakovrstnih
Mučnih vrlo nas snalazi.

More krvi se je tokom
Prošlog ljeta svuda lilo,
Mnogo ljudskih se života
Usred rata smrtno svilo.

I još eto užas vlada!
I još eto krv se lije!
I još eto vlada pakô!
I još eto rat se bije!...

Usred takvih crnih dana,
Usred takvih teških jada,
Novo Ljeto nam dolazi,
Nova sad nas tješi nada.

Da će svijetom mir zavladat,
Da brat brata neće klati,
Da će nastat novi život,
Da će nastat dani zlati.

I to hoće tokom ljeta
Da usreći svuda ljude,
Jedno samo je potrebno
Jedno treba svud da bude

Treba samo da se ljudi
Vrate svomu dobrom Bogu,
Jer bez Boga ljudi sami
Mir i sreću nać ne mogu.

Svi smo djeca jednog Oca,
Svi ma kakve bili rase.
Svaki od nas dobrom Bogu
Strogi račun dat će za se.

Nema nižih, nema viših!
Pred Bogom smo svi jednaki.
Drugo učit mogu samo
Ljudi zlobni i opaki.

Neka Bog nas vodi sretno
Tokom ovog zemskog žića,
Dokle postić bude dano
Svakom od nas cilj svog bića.

A taj cilj se da postići
Nakon smrti preko groba,
Kad nam duša ide Bogu,
Kad nam svane novo doba;

Jer od Boga smo potekli,
I Bogu nam svima ići,
Samo od nas tek zavisi,
Tko će cilj taj svet postići.

U to ime Novo Ljeto
Nek donese svima sreću!
Iznad svega milost Božju
Među svima tu najveću.

ANTE BELANIĆ

U RATNOM VIHORU

(ILI ŠTO JE ŽUPNIK HERMAN DOŽIVIO U SVJETSKOM RATU I KASNIJE)

Ana Trdanić izgubila je muža dosta mlada nekako u četrdesetoj godini. Ostala je sama na pustom ognjištu sa tri kćeri: Pavlom, Rezikom i Ljubom i sa jedincem sinom Hermanom. Najstarija Pavla udala se odmah iza smrti očeve, a dvije mladje Rezika i Ljuba otidoše u samostan, da posvete svijet djevičanstvo Bogu. S majkom je dakle ostao jedini Herman. A zadesi ga smrt očeva, upravo kad navrši šesti razred gimnazije.

Pokojni Ivan Trdanić, kao općinski bilježnik, nije imao zaista veliku plaću, ali je živio i onako skromno sa svojom obitelju, pa je namaknuo toliko novaca, da je sagradio pristojnu kuću i oko nje kupio poveće zemljište. I to je bio sav posjed Ane Trdanić i sina joj Hermana.

Herman se odlikovao u svim školskim predmetima, a osobito u fizici i matematici. Već u šestom razredu nadmašio je i učitelja, pa mu je i pripustio svoje učenike.

Na odgoj djece najviše utječu roditelji. Tako su i Ivan i Ana Trdanić. Osobito Ana prednjačila je svojoj djeci. Svagdano se s njima molila, u crkvu na svetu Misu vodila. U njezinoj kući nije bilo čuti i kletve, a kamoli psovke. Usto je ona svagdano slušala sv. Misu, primala svete Sakramente, a bila milostiva, pohadjala bolesne, tješila tužne, hranila siromahe pa je više puta podijelila i zadnji novčić. Košto i ona udovica iz svetog Evandjelija. Zato su sva djeca i išla pravim putem. Istina, do sedmog razreda Herman nije iskazivao ništa osobita u ponašanju. Kao i drugi učenici išao je u nedjelje i blagdane k svetoj Misi, triput se u godini ispoviedao i pričešćivao a nije molio ni prekratko ni predugo — onako osrednje. U šestom razredu nastala je velika promjena u duši Hermanovoj. Po naravi slikar i račundžija mjerio je svaku riječ vjeroučitelja. Osobito, kad je dokazivao opstanak Božji, po onomu, što sve opstoji i što se miče i kreće, pronicavi Herman dvoje zaključi: »Dakle Bog opstoji, a pošto opstoji, moram Ga ljubiti i moram Mu služiti!« Tako je otsada i bilo. Herman se je dizao rano jutrom, obavio svoje molitve i u šest sati bio u crkvi, da sluša sv. Misu i prima svete Sakramente. I nije ga smetala ni kiša, ni led, ni vrućina. Što bi mu pak preostajalo vremena od nauka nije upotrijebio u čitanju nevaljalih knjiga, u pohadjanju kina, kazališta, već u čitanju života svetaca ,a najviše Svetog Pisma. Majka Ana nije istraživala uzrok duševne promjene Hermanove, samo se veselila u duši i potocala ga na ustrajnostu dobru i kreposti.

Herman je položio ispite zrelosti s odličnim uspjehom i posve uzornim ponašanjem. Tomu se svemu radovala sretna majka. A kako se istom obradovala, kad joj saopći da će nastajne godine u sjemenište, da postane svećenik!

Odluka Hermanova da postane svećenik bila je posljedica njegova umovanja: »Bog opstoji, a pošto opstoji moram ga ljubiti i služiti Mu, a to ću najbolje učiniti u svećeničkom staležu«. — Tako je rekao Herman pred majkom jedne večeri. — »Da, sine!« —radosno će mati, a suza joj proleti niz naborano lice, uprav na molitvu, koju je upravila Bogu da dade dobrih svećenika.

Tu molitvu je svagdano upravljala Gospodinu, pa ju je eto i uslišao, da joj je pozvao njenog jedinca Hermana! I molitva se nije utihnula na njezinim usnama ni onda, kad ga je vidjela na oltaru, pa do konca svoga života, da joj njezin Herman bude svećenik po Srcu Božjemu.

Herman bi redjen za svećenika dne 27. lipnja 1915. Već je tada bjesnio rat izmedju Austrije i Italije. I dok je biskup dr. Franjo Sedej odredio mlade levite, padale su granate po krovovima kuća, a topovi su udarali u zidove, da se sev slomilo i srušilo. I nad kapelicom biskupovom užasni se prizor odigravao, pa biskup i redenici, te roditelji i svojta bijahu svaki čas u strahu za život.

Iza redjenja pozove biskup mlade levite i svu svojtu na objed. Dakako, da su svi bili radosni, sretni i zadovoljni, no osobito je u srcu sve to oćutjela majka Hermanova, da je i suze lijevala. Ta žrtvovala je Bogu i jedinca svoga!

I dok su se svi u srcu veselili jednako su topovi gruvali a granate padale nad biskupovom palačom.

I baš, kad sluge predstaviše juhu na stol, doleti jedna i redom druga granata na krov, rasprsnuše se i ubojito željezo zviždukalo je na sve strane. Srećom ni jedna ne pogodi prisutne, ali od straha, da ne doleti druga, odletješe u podrum. Volja za daljnjim jelom ne bi im ni na kraj pameti. Samo čekahu čas, kad će navala prestati. Taj čas trajao je dugo, dugo... Oko dva sata zamuknuše topovi, granate prestadoše zviždukati, a naši se uspeše na kat i kroz razrušeni krov gledaju nebo, oko sebe u sobi razmrskano posudje, razlupano pokućstvo! Bila je samo gomila, garište, nad kojim ugledaše ubojito još vruće željezo! Svi se sada zahvališe Bogu, da i oni nijesu žrtva istoga i od preuzvišenog rastadoše se u nekoj tajanstvenoj šutnji, razmišljajući, što će da bude u nedalekoj budućnosti...

2

Žalosne slutnje biskupa Sedeja ostvariše se. Žestoke borbe vodile su se između dvije neprijateljske vojske kroz dvije godine u razmacima. Napokon moralo je da dođe do odlučne bitke. Pri istoj i vojska i narod će duševno i tjelesno stradati.

Dakako, da je za sve to biskup Franjo Sedej znao, a za žalosnu budućnost naslućivao, pa odluči, u već ispražnjenu župu L., poslati svećenika, koji će biti od duševne i tjelesne pomoći nastradalom narodu i vojsci.

Odluka je pala na župnika Hermana. Zato ga i pozove u Goricu. »Dragi, rekao je preuzvišeni, premještam Vas na župu L. Tu, i u svim okolnim župama narod silno stradava duševno i tjelesno, a u

nedogledno vrijeme će još i više, pa zato budite mu otac i majka, a nada sve svećenik. U ratu, okršaju, trpljenju i stradanju dijelite im vjerske utjehe, pa makar postali žrtvom rata«.

Zapovijed preuzvišenoga bila je odlučna, neopoziva. Župnik Herman ju je razumio pa je, i ako sa zebnjom i strahom, primi s riječima: »Volja starješina, volja Božja! Da je ispunim zdušno i savjesno — nadodao je — prosim od preuzvišenoga blagoslov«.

Majka Ana dočekala je svoga Hermana velikom radoznalošću. »Majko! moramo se dijeliti — rekao joj je. Volja poglavara, volja je Božja. Kad si kod mene došla na župu rekao sam ti, dosta si radila, trudila za nas, a sada je vrijeme, da pod stare dane otpočineš. No riječi su Božje: »Ko oca i mater više ljubi nego mene, nije me dostojan«. Ja sam odredjen za veoma siromašnu župu L. tu se vode najžešći ratovi, zato ti ne smiješ sa mnom. Dosta, da ja izložim život za bližnjega«. »Volja poglavara, volja je Božja, pravo imaš, sine, idi s mojim majčinim blagoslovom i trpi za duševno i tjelesno dobro svojega naroda. Ja ću se vratiti kući svojoj, a neka i meni i tebi bude Bog u pomoći«.

Sve je to izrekla čestita majka sa dubokim uvjerenjem. Nad tolikom odlučnošću svoje herojske majke, župnik je Herman proplakao, a ujedno ga je divni primjer njezin osokolio za daljnja stradanja i žrtve.

Župnik Herman živio je na župi sa svojom majkom udobno, gospodski. Sada se trebalo svega toga odreći i sve ostaviti, no i sve drugo prigrliti. Sve je spakovao: i pokućstvo i rubeninu i jedaći i kuhinjski pribor, i sve je odvezao majci. Za sebe je ostavio najnužnije: reveredu, dvije promjene i drugo ništa.

U nedjelju, na Duhove 20. svibnja 1917. u propovijedi se rastao sa svojim župljanima: »Predragi — rekao im je — kratko sam bio s vama, no ipak priznajem, da ste u svemu slušali ne mene, već Boga. Slušajte ga i unaprijed i također častite svećenika kao predstavnika Božjega i Božji blagoslov bit će nad vama i nad vašom djecom i nad vašim imanjem.

Po naredbi biskupovoj moram se od vas dijeliti, a otići našem siromašnom narodu na frontu. Sigurno ću tamo mnogo stradati, pa vas molim, da se sjetite mene u svojim molitvama, eda dostojno izvršim svoju zadaću. Zahvaljujem vam, na vašoj ljubavi i susretljivosti. Obećavam da vas nigda ne ću zaboraviti, osobito u svetoj Misi. Ostajte, predragi, blagoslovljeni od Oca, Sina i Duha Svetoga — Amen«. Preko propovijedi čuli su se glasni jecaji za svojim dobrim župnikom Hermanom. Kad je svetu Misu svršio, okruživali su ga svi i ljubili mu posvećenu ruku i pitali ga, kad se konačno dijeli iz njihove župe.

Dvadeset i drugog svibnja opet se zgrnulo oko župnikovog stana. Tog dana krenuo je župnik Herman sa svojom majkom u Goricu. Pri rastanku pošao je sa narodom u crkvu. Tu se konačno s njime oprostio sa dirljivim riječima, a onda je svima podijelio blagoslov sa Presvetim.

Narod je sa crkvenim i narodnim zastavama otpratio svog dobrog župnika i njegovu majku do granice župe. Veoma ganutljiv i srdačan, a ujedno žalostan bio je taj rastanak. Sva društva, sve kongrgacije uručile su mu kitu cvijeća sa pozdravnim govorom. Župnik je svima odgovorio i svima se zahvalio a narod je urnebesnim klicanjem: »Živio naš dobri otac i revni svećenik Herman — živio! Živjela njegova majka, majka sirota — živjela!« Urnebesno kliktanje tako dugo je trajalo, dok župnik s majkom ne iščezne ispred njihovih očiju!...

No sve ovo bila je tek kao blijeda slika, kad se dijelio župnik Herman sa majkom svojom. Bilo je to jutrom dvadeset i šestog svibnja. No: »Ko oca i mater ljubi više nego mene, nije me dostojan«. Odjekivale su ove riječi Spasiteljeve i sada u duši majke i sina, i to je vrhunaravna ljubav nadječala naravnu ljubav i oni se iako uz gorke suze, rastaviše...

3.

Župnik Herman putovao je do svoje župe pješke. Stigao je tamo nekako u sumrak. Na prostranoj visoravni do crkve i župnog stana izdaleka ugleda jednu osobu. Časkom je išla prama njemu i nejednom se zaustavila.

— Hvaljen Isus i Marija! —izdaleka pozdravi župnik.

— Navijeke — otpozdravi čovjek. Kamo u ovo doba, velečasni, ako smijem pitati?

— U vašu župu.

— U našu župu za župnika? — veselo i radosno će čovjek.

— Da, i pretstavljam se: Herman Trdanić

— A ja sam, velečasni, ovdje zvonar i poslužnik u crkvi, već od deset godina, a bio mi je pokojni otac — Bog mu se duši smilovao — četrdeset.

— To je lijepo i pohvalno, no kako se zoveš?

— Marko, a žena mi se zove Lucija. Imamo hvala Bogu četvero djece.

— Na zdravlje — reče župnik. Nego, sigurno su, kod tebe ključi crkve i župnog stana.

— Jesu i odmah ću ih donijeti čim zvonim Zdravu Mariju.

Zvonar Marko i župnik za četvrt sata bili su u župnom stanu. Marko je pred župnikom svijetlio voštanicom i pokazao mu kuću. Razdijeljena je bila u četiri prostorije: dvije sobe, kuhinja i župni ured. U sobama nije bilo ništa, u kuhinji planiska peć, a u župnom uredu stari rasklimani stolac, još gori stol i jedna oveća klupa. To je bilo svo pokućstvo.

Župnik Herman dok je gledao tu siromaštinu nije ni osjetio, da mu je na leđima uprtnjaca teška 40 kg., no istom ,kad je sve razgledao i doznao, osjetio je još veću težinu, skine je sa leđa i postavi na sto. Sjeo je umoran, trudan i gladan na stolac, odriješio uprtnjaču, izvadio zairu i kao vuk gladan stao je da jede.

— Sjedi i ti Marko i jedi — ponudi župnik.

— Hvala, velečasni, nijesam ni ja sit i ako sam večerao.

— A što si imao za večeru?

— A što? Ništa — malo neosoljenih krumpira sa tolikom čurmom. Djeca — a — izjeli bi zrak.

— A jeli to samo kod tebe, ili je takova uopće nevolja i sirotaštvo?

— U mene je još pir i Božić. Kao cipelar jednomu pokrpim, drugom zakrpim cipele, pa eto dade se privezati kraj s krajem barem sa krumpirima. Ali što je ondje, gdje nije već Tebe Bože?

— Onda je zbilja posvemašnja nevolja, bijeda, glad!

— Posvemašnja, no najgore je kod dezertera, zelenog kadera, uzatočenika. Glodju koru sa drveta, meso sa krepanih konja, pasa, mačaka i jedu, a mnogi nemaju ni toga, pa umiru od gladi. Blago onomu, koji je umro ili se odselio — žalosno završi Marko.

— A zašto ljudi nijesu sijali?

— A ko će? Sva je radna sila na fronti. A gdje? Sve je vojska i oružje protrlo i razrovalo. Kaže se: gdje vojska prodje, tu trava ne niče.

— No onda bi se vlada morala pobrinuti.

— Jest ,vlada se nešto brine. Žična željeznica svagdano diže na brdo hranu. ali to je većinom za vojsku, no i za nju je ćoravo. Dao Bog. da bude i gore. tad će što prije nestati ovog jada.

— A kako je Marko moj, narod u vjerskom pogledu? — zapita nadalje župnik Herman.

— Dobro, velečasni! Naš narod uopće rado ide u crkvu, na svete Sakramente i Bogu se moli. Tako je bilo prije rata a tako je kod ženskih i djece i danas, ono što je bilo zla, nema ga, sve je dignuto pod pušku.

— To me veseli i tieši. Ali silna bijeda, glad, rat, ratna granica, to je što nas žalosti i tišti.

— Jest čuje se i još gore. Kažu, da će Talijani svom žestinom navaliti na našu vojsku, a mi smo prvi na udarcu. Treba ili stradati ili seliti. Kako vidite, velečasni, i za nas i za Vas je strašno. Došli ste u najodlučnije i najpogibeljnije vrijeme.

— Zato me je i poslao. preuzvišeni, da vam budem od tjelesne i duševne pomoći, pa makar postao žrtvom rata.

E. hvala Bogu. preuzvišenomu. i vama! — iz srca uzdahne Marko. Kad je tako Bog vas medju nas poživio. Nego, velečasni da vas pitam, kad će vam stignuti pokustvo i sve ostalo?

— Svo pokućstvo i svo bogatstvo donio sa sobom u uprtnjači. A što bi i dovukao, ta i sam kažeš, da je najžešća navala na dohvatu i da se pred ubojiti oružjem treba seliti.

— Joj, onda u ovakvom pustom stanu bez kreveta, bez pokućstva, bez išta?! —u čudu zapita zvonar Marko.

— A kako je vama?

— Jao i naopako. Prije si napunio vreću trave ili slame, pa eto ti udobnog ležaja, a sada nije ni toga, pa se vrti i prevrći po podu kao na ražnju. No mi smo seljaci, ne znamo, a ni ne možemo

bolje i udobnije, ali Vi, naučeni na dušecima, na perju ili vuni, a onda dobro izjesti i popiti, a toga svega ni vama od sada ne će biti.

— Jest, moj Marko, bilo mi je sve tako, ali sada mora drukčije, to jest kako ti kažeš i kako ti i svi živite. Svećenik, a osobito župnik, za spas svojega stada mora da sve pretrpi, sve žrtvuje, pa makar izgubio i život svoj. Za večeras budi dosta. Ti, moj Marko, idi kući, sutra zvoni za svetu Misu odulje, neka ljudi doznadu, da je župnik prispio u njihovu župu.

Marko otide, a župnik se legao na klupu. Kako mu je bilo na tom tvrdom ležaju, sami možemo pomisliti.

Marko je dolazak župnika najavio dugom zvonjavom. Svi su pitali što bi to bilo, a kad su doznali, od veselja su Bogu zahvaljivali, da već jednom imadu svećenika u svojoj sredini. Dobrom narodu župnik je i tac i majka, i liječnik i tješitelj u svako doba, a osobito sada njima na fronti, u vatri, bijedi i tuzi.

Za deset i pol već se dobrano napunila crkva. I kako se od veselja srce tih ljudi uzigralo, kad su vidjeli svećenika na oltaru, čuli sveto pjevanje, molitve i riječ Božju!

Iza Evanđelja župnik Herman predstavio se narodu ovim riječima: »Predragi, evo me s vama po naredbi preuzvišenog biskupa. Poslao me je, da budem vaš župnik. To znači najprije, da upravljam vašim dušama, a onda vam budem duhovni otac i pastir, da vam budem liječnik i sudac; jednom riječi zastupnik Boga na zemlji.

No, predragi, doznao sam, da ste vi ovdje na fronti u bijedi i siromaštvu, u pogibli i u vatri. Koliko bude do mene i za to ću se pobrinuti. Moja vrata će biti svakomu u svako doba otvorena, da primim najsrdačnije svakoga i da mu pomognem u duševnim i tjelesnim potrebama. To je moj program. i ufam se, da ću ga i izvršiti u ime Presvetog Trojstva, koje danas slavimo.«

Propovijed župnikova odjeknula je duboko u srcima župljana, da su im se i oči suzama orosile.

Župnik Herman nastojao je odmah da izvrši svoj program. Na Tijelovo držao je svečanu procesiju. Pozvao je vojne vlasti i vojsku, da bi prisustvovali u što većem broju i svetoj Misi i procesiji. I odazvale su se. Bilo je ganutljivo gledati i promatrati, gdje ide u procesiji Bog mira, Prvak mira, tu na fronti, gdje sve kipi od mržnje, osvete, ubojstva i gdje se zajednička braća, stvorovi Božji natječu, kako će sa najgorim i najžešćim sredstvima uništiti jedan drugoga. Tu, iz one male, bijele Hostije zaraćenim državama dovikivao je: »Ljubite se međusobno. Odvraćajte dobro za zlo. I ako ne oprostite, ni Ja ne ću oprostiti. A znajte, da ubojice, nenavidnici, ne će Mene ni mojega kraljevstva uživati«. Te odlučne, neopozovive zapovijedi, prijetnje i kazne vladari nijesu čuli. Pobili se, i milijuni su stradali. A gdje su sada ubojice? Osudio ih je Bog po pravdi svojoj!

Kroz dvije godine, otkada bijaše ispražnjena župa L., djeca nijesu primila prvu svetu Pričest. To je bila prva briga župnika Hermana, pa je pozvao djecu i pripravlja ih svagdano, da dostojno prime Spasitelja u srce svoje. I došao je taj veliki dan, na 21. lipnja, na blagdan zaštitnika mladeži, svetoga Alojzija. Bilo je ganutljivo

gledati, kako ta nevina djeca stupaju k oltaru, da po prvi put prime svoga Boga, svoga Spasitelja.

Iza svete Mise podijelio im je uspomene, na kojima je bilo napisano: »Uspomena prve svete Pričesti — na fronti u župi L. 21. lipnja 1917.« Djecu i roditelje razveselio je još i malom zakuskom, koju je priredio uz pripomoć vojne vlasti. Tako se ta rijetka svečanost svršila, a tada se djeca sretna sa svojim roditeljima raziđoše kućama svojim.

Ali župnik Herman nije ostao samo pri tomu. On je djecu vodio i dalje k Isusu, koji je rekao: »Pustite malene da idu k meni!« Da to uspješnije postigne, učlanio ih je u društvo »Vrtić«, pa im je dijelio glasnike, pripovijedao pobožne priče i mjesečno ih ispovijedao i pričešćivao.

No njegova revnost nije ostala pri djeci. Djevojke i mladiće učlanio je u Marijinu Kongregaciju, a muževe i žene u Treći Red sv. Franje.

Tako je sve staleže privukao dobrom Pastiru, koji će im biti jedini vođ i utjeha tu, u najopasnijem i najstrašnijem času, između ubojitog oružja!

(Nastavit će se.)

O. Lujo Matijaca

KRALJEVSTVO JE BOŽJE U VAMA (Luk. 17, 21), veli Gospodin. Obrati se Gospodinu svim srcem i ostavi ovaj bijedni svijet, pa će ti duša naći pokoja. Nauči se prezirati ono, što je izvana, a zavoli unutarnjii život, pa ćeš vidjeti, gdje kraljevstvo Božje u tebe dolazi. Jer KRALJEVSTVO JE BOŽJE MIR I RADOST U SVETOM DUHU. a to se ne daje bezbožnicima. Krist će k tebi doći prikazujući ti utjehu svoju, ako mu pripraviš dostojan stan u unutrašnjosti. On traži slavu i ljepotu u nutrini duše, i tamo mu je najmilije. Često on pohodi duhovnog čovjeka, slatko se s njim razgovara, milo ga tješi, u obilju mu donosi mira i divi ti se, kako mu je osobit prijatelj«.

*

»Nu vjerna dušo, spremi srce svoje tome zaručniku, da se udostoji k tebi doći i u tebi stanovati. Jer ovako on govori: »AKO TKO LJUBI MENE, RIJEČ ĆE MOJU DRŽATI, I K NJEMU ĆEMO DOĆI I KOD NJEGA ĆEMO SE NASTANITI«. (Iv. 14, 23).

Podaj dakle mjesta Kristu, a svima ostalima zabrani ulaz. Ako imaš Krista, već si bogat, i to ti je dosta. On će biti tvoj providnik i u svemu vjeran skrbnik, te ti nije sila pouzdavati se u ljude. Jer ljudi se brzo mijenjaju i brzo ih nestaje, a Krist ostaje do vijeka i krepko nas do konca pomaže«.

TOMA KEMPENAC

Iz Života Vjere i Crkve

Ustoličenje skopskog biskupa dra Smiljana Čekade. Na lijepi blagdan Bezgriješnog Začeća, dne 8. prosinca, bio je u Skoplju ustoličen novi biskup dr. Smiljan Čekada. Ljubav i odanost dobrog tamošnjeg katoličkog svijeta, koje su došle do izražaja već nekoliko dana prije, prigodom biskupova dolaska u Skoplje, još su se više očitovale sada prigodom ustoličenja. Svi katolici prostrane i raspršane skopljanske biskupije bili su sretni, da su dobili biskupa, koji će se potpuno posvetiti njima i njihovim duhovnim i tjelesnim potrebama. A o tome uvjerava sav dosadašnji život i rad novog biskupa. Svaku službu, koja mu je bila povjerena, vršio je predano, veselo i ponizno. Onako kako je i uzeo za svoju biskupsku lozinku: Non ministrari sed ministrare — Ne biti služen, nego sam služiti! Uostalom i jest skopljanska biskupija takve naravi, da traži čovjeka u potpunom smislu apostola. A takvog je doista i našla! Pravog nasljednika svetom biskupu dru Gnidovcu. Zato su eto skopljanski katolici, a s njima i svi mi veseli, da je došao na to mjesto muž, koji će biti pastir svoga stada. Neka ga na novom teškom putu prati blagoslov Božji, isprošen našim zajedničkim molitvama!

Biskupske konferencije u Zagrebu. Od 6. do 9. studenoga održane su biskupske konferencije u Zagrebu u nadbiskupskom dvoru, a pod predsjedanjem zagrebačkog nadbiskupa i hrvatskog metropolite dra Alojzija Stepinca. Na konferencijama su, kao obično, raspravljena važna pitanja našeg crkvenog i vjerskog života. Međutim sa ovogodišnjih konferencija nije, kao inače drugih puta, izdano nikakvo saopćenje za javnost.

70-godišnjica banjalučkog biskupa. Na blagdan Krista Kralja u Banjoj Luci svečano je proslavljena 70-godišnjica rođenja tamošnjeg biskupa preuzv. gosp. o. fra Joze Garića. Proslavu su priredila sva katolička i hrvatska kulturna društva te katolički zavodi. Time su katolici banjalučke biskupije htjeli da odadu dužnu počast svome revnom i uzornom nadpastiru, a ujedno da mu odadu priznanje za sav njegov dosadašnji vjerski, kulturni i nacionalni rad. Neka Svemogući još dugo podrži dobrog biskupa na radost njegovih vjernika i na korist katoličke Crkve u Bosni ponosnoj.

Značajno pismo hrvatskih preparandista u Petrinji. Nedavno su hrvatski preparandisti i preparandistice uputili pismo svojim kolegama po ostalim hrvatskim preparandijama pismo proti dosadašnjem razornom radu marksista U njem među ostalim kažu: »Mi smo danas na ovoj prekretnici Evrope i čovječanstva odlučili, da kao budući vođe i prosvijetitelji hrvatskog naroda. kao njegovi učitelji obračunamo energično i zauvijek s komunizmom u redovima naše mlađe učiteljske generacije u Hrvatskoj. Mi smo to u Petrinji i učinili: komunizmu je u našoj petrinjskoj preparandiji onemogućeno daljnje nadiranje — njemu su kod nas polomljena krila. Pozivljemo Vas stoga, kolege i kolegice svih hrvatskih preparandija, da se našem prodornom likvidiranju komunizma na našim preparandijama priključite — da komunizam iz naših učiteljskih redova bude doskora uklonjen i naše učiteljstvo postane pionirom i svjetionikom svojeg hrvatskog naroda, vodeći ga prokušanim tračnicama naše vjekovne hrvatske tradicije, koja je od prvih početaka uvijek bila kršćanska, evropska, katolička.«

»Pastirski glas« o unutrašnjoj slabosti srpsko-pravoslavne crkve. Kragujevački »Pastirski glas«, organ »Udruženja svršenih bivših bogoslova srpsko-pravoslavne crkve«, priopćuje članak svećenika Milana Pašića pod naslovom »Od čega ovisi uspješna misija crkve«. Promatrajući položaj pravoslavne crkve u carskoj Rusiji člankopisac kaže: »I svećenstvo i episkopat, naviknuti na subvencije i razne pomoći u materijalnom smislu, zahvalni državi na položajima, koje zauzimaju, glavni

dio svoje službe upotrebili su, da čuvaju poredak i živote svojih dobrotvora i mjesto službe istini i pravdi, prirodno su služili onako, kako se naređivalo. A to sve činilo je, da crkva izgubi samostalnost akcije i udalji se od istina, koje

Zadušnice u Vatikanu za kardinala Verdiera i Gomu y Tomasa. Nedavno su u Vatikanu održane svečane zadušnice za pariškog nadbiskupa kardinala Verdiera i za toledskog nadbiskupa i španjolskog primasa kardinala Gomu y Tomasa. Zadušnicama je prisustvovao također Sveti Otac Pio XII., davši na koncu sv. Mise preminulim kardinalima odrješenje. Ovim su zadušnicama prisustvovali također svi rimski kardinali, članovi diplomatskih zastupstava kod Svete Stolice, mnogi predstavnici vlasti te druge ugledne ličnosti.

Smrt poznatog dominikanskog učenjaka. Nedavno je umro u Francuskoj glasoviti učenjak, dominikanac o. Vincent Scheil. Rodio se je god. 1858. u Königsmacker-u, blizu Thionville-a u Francuskoj. U dominikanski je red stupio god. 1882. i tu završio sve filozofske i teološke nauke. Kasnije se je upisao u Visoku Školu u Parizu, gdje je studirao asiriologiju i egiptologiju. Odmah se je dao na ozbiljan naučni rad, te se je doskora pročuo kao vrijedan orientalista i arheolog. Boravio je mnogo na Istoku, u Turskoj, Palestini, Perziji, Egiptu, uređivao muzeje i osobno vodio razna iskapanja. No najveća slava pokojnog oca Scheil-a jest ta, što je pročitao i komentirao glasoviti Hamurabijev zakonik, koji je nađen pri iskapanju u Suzi. Hamurabi je bio suvremenik Abrahama, i to je vjerojatno ono lice, koje u Mojsijevoj knjizi Genezi dolazi pod imenom Amraphael. On je politički i kulturno ujedinio Babilonce. Svakako taj dokumenat je od prvorazredne kulturne važnosti. O. Scheil je također mnogo radio na pitanjima Svetoga Pisma. Uza svu svoju slavu, ostao je o. Scheil uvijek skroman i ponizan. Pokoj njegovoj dobroj duši!

Olakšice glede vječnog svijetla. U vezi sa nestašicom maslinovog ulja uslijed sadašnjih teških prilika dopustio je Sveti Otac Papa, pošto je saslušao prefekta sv. Kongregacije Obreda, da se za svječno svijetlo može upotrijebiti pčelinji vosak. Ako ni ovoga nema, onda bilo koje biljno ulje može poslužiti za vječno svijetlo, a u krajnjem slučaju i električna rasvjeta.

Jedno krivo stanovište o radu u misijama. Nedavno je njemački list »Das schwarze Korps« napisao slijedeće opasne riječi o eventualnom načinu budućeg rada u misijama: »Vrhovno je načelo nacionalsocijalističke kolonijalne politike: urođenik neka ostane kakav jest, i evropski ga misionari ne smiju iskvariti. Urođenik neka ostane urođenik i poganin.« U tom smislu ima tu i drugih odlomaka. Možemo međutim odmah shvatiti, kako su ta načela više nego pogubna. Time se naime ujedno niječe sav onaj mukotrpan i uspješan rad, što ga misionari provode među poganima, dovodeći ih kršćanskoj kulturi i civilizaciji uopće.

Sela s mnogo djece. Jedno od tih sela jest mala općina Baone u pokrajini Padova u Italiji. Ima u njoj 139 obitelji, koje zajedno imaju 1080 djece. Na svaku dakle majku otpada sedmero djece. Drugo selo je u Švicarskoj: Escholzmatt u kantonu Lucernu. Ima u njemu 30 obitelji koje ukupno imaju 350 djece. Nijedna od tih obitelji nema manje od desetero djece. Šest naime obitelji ima svaka po 10 djece, osam po 11, osam po 12, tri po 13. jedna 14, jedna 15, i tri po 16 djece. Zaista blagoslov Božji! Kad bi se i naša hrvatska sela ugledala u ova sela!

Novo ministarstvo za obitelj i mladež u Francuskoj. Francuzi su u ovom ratu krvavo osjetili što to znači nemati dovoljno mladeži i zdrave francuske obitelji. Zato su sada i osnovali posebno ministarstvo za obitelj i mladež. Briga za mladež povjerena je u Francuskoj novoj omladinskoj organizaciji: »Drugovi Francuske« (Compagnons de France). Organizacija je pod nadzorom novog ministarstva za obitelj i mladež. Glavna zadaća te organizacije jest tjelesni i športski odgoj. koji počiva na načelima kršćanskog ćudoređa.

Briga pape za zarobljenike i bjegunce. Sveti Otac Pio XII. posvećuje veliki dio svoje osobne skrbi zarobljenicima, bjeguncima i stanovnicima opustošenih krajeva. Preko biskupskog odbora u Sjedinjenim Državama i preko organizacije Crvenog Križa dostavlja papa ratnim zarobljenicima pakete odijela i drugo. Njegov nuncij u Berlinu razdjeljuje knjige. Također nekoji naročito unesrećeni bjegunci dobivaju preko nuncija u Mađarskoj, Portugalu, Francuskoj i Rumunjskoj raznovrsnu materijalnu pomoć. Papa je osim toga obrazovao posebni informacioni i istraživalački ured za francuske zarobljenike i bjegunce.

kršćanstvo nosi. Ako sa tog stanovišta promatramo prilike u našoj srpskoj crkvi, doći ćemo do istih zaključaka. Konstatirat ćemo, da u životu naše crkve nema oduševljenja, a nema ga zato, što nema žrtava i heroja misli. Podzemna tutnjava kao da ne dopire do ušiju predstavnika naše crkve. Sitne brige, borba za bolja mjesta, čuvanje uobraženih sujeta, kao da zaglušuju glas stvarnosti, koja silinom stihije prijeti, da oduva, da satre i baci u zaborav hiljadugodišnja nastojanja.«

U Španjolskoj će se opet podignuti 5000 crkava. Svima su nam još u svježem sjećanju nedjela neprijatelja vjere i Crkve u Španjolskoj u vrijeme tamošnjeg građanskog rata. Sada se radi na tome da se opet podigne ono što je bijes građanskog rata srušio. Po planu obnove ima da se opet sagradi nekih 75.000 zgrada. Među tim zgradama ima opet što većih crkava, što kapela. Možemo lako zamisliti kako je to veliko i s 5000 teškoćama spojeno djelo. Ako ljubav prema vjeri u svakom narodu, pak i u španjolskom jača je od mržnje njenih neprijatelja. Pomognimo i mi koliko samo možemo taj veličanstven plan plemenitog i viteškog španjolskog naroda!

75 godišnjica nadbiskupa Šeptickoga. Nedavno je lavovski grkokatolički nadbiskup msgr. Šepticki navršio sedamdeset i petu godišnjicu života. Tri milijuna Ukrajinaca, koji žive u Americi, proslavili su svečano ovaj jubilej svoga crkvenog kneza U Lavovu su ruske vlasti zabranile svaku proslavu, pod prijetnjom, da će zatvoriti inače sve one crkve, koje su dosada još ostale otvorene.

Krasan primjer francuskih katolika. Svima nam je poznato koliko su u posljednjoj ratnoj godini morali trpjeti Francuzi i moralno i materijalno. Te njihove patnje uslijed narodne katastrofe u mesecu svibnju i lipnju došle su do svoga vrhunca. No sa svim tim Francuzi davaju divan primjer svoje misijske djelatnosti. Svoje prvo mjesto u radu za misije oni eto hoće da i sada zadrže. Tako su samo u posljednja dva mjeseca sakupili za misije 10 i po milijuna franaka. Tolika požrtvovnost i apostolska gorljivost doista je dostojna svakog hvaljenja. Neka dakle Bog dade da se patnje tog velikog naroda što prije dovrše, pak da za taj uzvišeni apostolat budu mogli još više raditi!

Širenje »Marijine legije« po Sjedinjenim Državama. Irska ženska katolička organizacija »Marijina legija«, osnovana je g. 1921. u Dublinu u Irskoj, počela je, kako nedavno javlja »Osservatore Romano«, da se naglo širi i po Sjedinjenim Državama. Prvi pokušaji, da se organizacija presadi na američko tlo, učinjeni su g. 1932. Prvi nacionalni kongres održan je g. 1939. u Spokore u državi Washington, uz sudjelovanje 14 biskupa. Pod konac iste godine bilo je već u Sjedinjenim Državama 600 mjesnih grupa, koje su se dijelile na 30 dijeceza. U najnovije vrijeme osnovano je u Bronxu 40, u San Francisku 35, u St. Louisu 30, u Los Angelesu 20 novih grupa. U apostolat članica spada napose redovito pohađanje po kućama, briga za beskućnike, lajička kateheza, pouka obraćenika i t. d. Priručnik »Legio Mariae« izdan je prvi put prošle godine.

Uspostava kršćanskog kazališta u Španjolskoj. Pred nekadašnjim učenicima kolegija sv. Antuna u Madridu održao je poznati pisac Serrano Anqiuta značajno predavanje o obnovi kršćanskog kazališta u Španjolskoj. U tom svom predavanju istakao je kako je kazalište u Španjolskoj bilo vazda na visini svojih mogućnosti, kada se je s narodnim životom najuže bio srastao katolicizam. Ni Grčka, ni rimska a ni umjetnost kojega drugog naroda nije nikada mogla bitno djelovati na španjolsku dramu. Proizašla iz liturgijskih igara i religioznih ophoda na trgovima, postigla je u t. zv. misterijima svoj najveći procvat. Mladi dramatski pokret nove Španjolske ide za tom povezanošću narodnog života s vjerom, kako se to vidi i iz nedavno s uspjehom izvedenih komada: »Santa Hermanidad« od Marquine, »Santa Virreina« od Pemana, »Elorista de la Reina« od Ardavina itd. Istome cilju ima da posluži i Nacionalno kazalište, što ga je otvorilo ministarstvo za nacionalni odgoj, koje među ostalim unapređuje i uspostavu Calderonove umjetnosti.

KRUNICA U SADAŠNJEM VREMENU

Važnost molitve presv. Krunice nije vezana na neko određeno vrijeme. Ta divna molitva je nekako van vremena — iznad vremena. Njoj su temelji u vječnosti i put joj je vječnost. Ona je imala svoje veliko značenje u Srednjem Vijeku, kad je nastajala. Imala ga je kasnije u tolikim važnim i odlučnim časovima i za Crkvu i za čovječanstvo. Ima ga danas, imat će ga sutra, a imat će ga do konca svijeta. Da do konca svijeta! Uvijek će ljudi u Krunici nalaziti pomoć.

Međutim ipak svako vrijeme traži i nalazi posebne razloge da naglasi i istakne značenje ove molitve. Tako je radio u svojim kruničkim enciklikama Sveti Otac papa Lav XIII., kad je u presv. Krunici vidio spas od tolikih nevolja koje su u vrijeme njegovog upravljanja Crkvom tištile čovječanstvo. Ispoređujući naime papa Lav XIII. svoje vrijeme sa vremenom, u kojemu je živio veliki apostol Krunice sv. Dominik, ovako u svojoj kruničkoj enciklici iz god. 1896. veli: »Proživljujući prilike jednako kobne za kršćansku vjeru i jednako opasne za iste narodne zajednice, Mi smo shvatili, da spada na našu skrb toplo preporučiti ovo sredstvo mira i spasenja, što ga je Bog u svojoj življujući prilike jednako kobne za kršćansku vjeru i jednako opasne velikoj blagohotnosti dao ljudskomu rodu po svojoj Majci, i što se je u povijesti Crkve dokazalo na očiti način kao osobita pomoć.«

Kad isporedimo sada riječi iz te enciklike s kruničarskom enciklikom nedavno preminulog pape Pija XI., opažamo odmah jednaku želju i toplotu u preporučivanju ove divne molitve. Sveti Otac Pio XI. dobro je shvatio bit svoga vremena.

A sve ono što je utvrdio Pio XI. traje i dalje. Zla, koja su navalila na Crkvu i na čovječanstvo, ne samo da nijesu izgubila ništa od svoje žestine i opasnosti, nego su se očitovala još u jednom kobnijem i opasnijem obliku. Ljubav među narodima, osjećaj bratstva u svijesti o pripadnosti svію jednom zajedničkom Ocu, opasno su se prodrmali. A ljubav, ta krepost koju sv. Krunica na svakom svom koraku tako glasno propovijeda i tako ozbiljno nalaže, bolno je ranjena.

Što dakle da u ovom našem žalosnom vremenu radimo? Opet u ruke krunicu! Nju uvijek u ruke! I što je vrijeme teže, što su izgledi crniji, to radosnije, to pripravnije, to više!

I nemojmo sustati, ako nam se na ljudsku sudeći bude činilo, da je sve uzalud. Putevi Božji nijesu putevi naši. I taj Bog će dati da iza tame dođe svijetlo, da iza mržnje dođe ljubav, da iza rata dođe mir... U to vjerujemo i prema tome radimo!

MISIJE PO SPLITSKOJ I HVARSKOJ BISKUPIJI

Želja je cijeloga hrvatskog Episkopata da se obave sv. pučke misije po svim županama, neka bi se naš narod kroz ovu jubilarnu godinu obnovio u Kristu. Ali, da se u svemu doskoči, dolaze nam na pamet riječi Kristove: »Žetva je prevelika, ali malo poslanika«. Zato valja moliti Boga, da umnoži broj svećenika-poslanika.

Pojedini Preuzv. biskupi obratiše se pojedinim Redovima, da im opredijele što više redovnika, koji bi držali misije po njihovim župama.

Misijonari Reda v. Dominika osim misija u drugim krajevima obaviše pučke misije također u Splitsko-Makarskoj biskupiji, i to oci Dominik Domić i Petar Domančić u župi Zagvozd, a oci Vinko Bodlović i Petar Domančić u župama Lokvičici, Proložac, Runović, Poljica, Tučepi, Župa biokovska, Bašćane, Solin, Žrnovica, Srinjine, Cista, Studenci, Lovreć.

Narod se veoma lijepo odazivao, premda salijetan raznim modernim agitatorima, rušiteljima reda, mira, sloge i ljubavi mnogo je ljudi pristupilo na svete sakramente.

U slijedećim je župama utemeljena Bratovština sv. Rozarija: Zagvozd, Runović, Poljica Imotska, Tučepi, Lokvičici, Solin, Cista. A u župama, u kojima je već ranije utemeljena, sada je oživjela boljim i bujnijim životom.

Narod se pridružuje molitvi Krunice Rozarija, da budu svi djeca Marijina i da se svrstaju kao vojska u bojne redove za uništenje protuvjerskih nazora, te da gospodin Bog po razgovoru svoje Majke Djevice Marije, a naše moguće Odvjetnice, uščuva naš narod od strašnoga biča ratnih strahota.

Drugi su dominikanski misijonari obavili pučke misije po Hvarskoj biskupiji. Bili su to oci Jacint Belić i Lujo Matijaca, a obaviše misije po otoku Braču u župama: Pučišće, Postire, Dol, Skrip. Splitska, Supetar, Mirce, Stivan.

Jutrom rano i na večer narod je rado dolazio na propovijedi, pomnjivo slušao i pratio te se u kupelji svete ispovjedi očistio od grijeha, a u svetoj Pričesti okrijepio i ojačao hranom jakih.

Bratovština Presv. Rozarija od davnina je u tim župama utemeljena a ovom prigodom svetih misija jačim životom oživjela. Naš narod rado moli Krunicu Rozarija, to je može se reći njegov brevijar, jer bilo da je u crkvi, ili na misi, na putu, u kući, on moli Krunicu Rozarija. A gdje se on moli tu je mira ljubavi, sloge, bratstva, susretljivosti i snošljivosti.

MILODARI ZA POPRAVAK CRKVE SV. DOMINIKA U SPLITU U GODINI 1939.

L. Katalinić Din 650; J. Bobanović 2000; M. Deminić 300; M. Leović 100; N. N. 600; R. Dulibić 92; K. Poparić 40; M. Jovanović 120; M. Burančić 111; Glarina 25; N. N. 100; Perić 30; Veljača 60; Dr. I. Tartaglia 80; J. Bonefačić 40; Z. Benković 15; B. Đerado 130; Joić 20; M. Petrošić 250; M. Gospodmetić 90; N. Tin 600; Cukrov sakupila 73; Naveler 140; V. Dorić, Đakovo 100; M. Culić 500; E. E. M. Dujmovići 140; A. Jeličić 24; K. Radaš 24; Fosco 24; Bartulica 30; Berić 40; Bonacci 170; Iveta sakupila 370; Ratković 25; A. Milišić 210; M. Burančić 130; A. Culić 30; M. Matošić 20; D. Capurso 100; J. Eler 500; M. Murvar 40; Don D. Pavlov 140; Ugrinović 70; T. Gojun 100; M. Bonačić 10; L. Kargotić 50; Jelaska 10; Prkić 40; A. Rossi 40; M. Mašina-Preko 10; Matas 120; N. Tomić 20; Jarićević 120; Udovičin 100; N. N. 20; D. Lovrić 12; N. Buljević 12; A. Dević 12; A. Klemenčić 12; J. Cerovski 25; M. Nerralović 50; J. Krajsel 50; L. Hrepić 12; N. N. 80; Palaveršić 30; N. N. sakupila 85; N. Roko 72; N. Burolić 100; Don M. Čorić 100; J. Taš 1494; N. N. 3000; Metličić sakupila 845 od N. Laneve; Radić, Petričević, Pujirin, Tomases, Šimunović, Hribar; Costa sakupila 855 od Hagendorfer, Budař, Burinello, Peršić, Visković, Vitovec, Zuliani, Vrančić. Sakupljeno u škrabicama oko 10.000.

Dostoj se Gospodine, sve, koji nam dobro čine, poradi imena tvoga, nagraditi životom vječnim! Amen. A u znak harnosti namjenjuje se pjevana Misa svaku prvu nedjelju u mjesecu za sve dobročince.

GLASNIK SVOJIM PRETPLATNICIMA U NOVOJ GODINI

Kao dragi prijatelj dolazi u osvit nove godine opet svojim pretplatnicima naš glasnik. Dolazi, da im na novi način kazuje stare istine. Dolazi naime, da te stare, vječne, kršćanske istine postavi u okvir sadašnjeg vremena i da ih prikaže u sklopu današnjih prilika i događaja. Đolazi, da im priča o svemu onome što može bilo da razveseli bilo da rastuži njihove dobre duše i njihova kršćanska srca. Prilike su doduše takve, da će svojim pretplatnicima naš i njihov glasnik iznositi moguće više toga, radi čega bi morali da proplaču, nego da se razvesele. Ali ništa za to. Moramo da bez obmamljivanja uzmemo život kakav jest. Sebe naime ne smijemo zavaravati. No s druge strane, upravo u tim i takvim prilikama, glasnik će svojim pretplatnicima donositi i utjehe. Upućivat će ih, da postoji mogućnost ozdravljenja i spasa. Ali da taj cilj postignemo moramo upotrebiti sredstva, koja nam je sam Bog dao i koja nam njegova zamjenica Crkva preporuča. Jedno odlično sredstvo jest upravo Marijina Krunica. I eto naš glasnik jest apostol, jest doslovno Gospin glasnik, koji na daleko i svima glasi uzvišenost i moć ove presvete molitve. Po njoj neka dođe i nama pojedincima i cijeloj velikoj ljudskoj zajednici sreća, čestitost i mir!

Ali će im »Gospina Krunica«, kao što je to radila prošlih godina, donositi također drugo raznovrsno gradivo. Upravo ovih zadnjih nekoliko godina donijela je ona više dužih pripovijesti i opisa. Pretplatnici su to s radošću primili, i na razni način Uredništvu izrazili svoje zadovoljstvo i zahvalnost. Zato ćemo također kroz cijelu ovu godinu donositi jednu veliku pripovijest, točnije uzbudljiv jedan opis stradanja, zgoda i nezgoda, što ih je doživio jedan nadasve revan svećenik pri vršenju svoga pastirskog djelovanja u svjetskom ratu na samoj fronti, a onda i kasnije na župi. »U ratnom vihoru» jest istinit opis doživljenih strahota, ali i duhovnih utjeha. Uvjereni smo, da će to naši čitatelji s velikom napetošću čitati, napose kad je autor toga omiljeli pučki pisac g. Lujo Matijaca. Kako naši čitatelji vide, donošenjem toga opisa počinjemo već u ovom broju. A napetost će, uvjereni smo, od broja do broja neprestano rasti.

Kad eto naš glasnik vrši savjesno svoju dužnost prema pretplatnicima, nadamo se da će je i oni vršiti prema njemu. Velimo, da se mi nadamo, a uvjereni smo, da su naši pretplatnici svjesni toga, da imamo i pravo to od njih zahtjevati. Taj zahtjev je doista naš minimum prema njima. *Ali neka međutim to ne bude njihov minimum prema nama!* Svi naši pretplatnici znadu, kako je danas sve poskupilo. Pa tako i u štamparskom, izdavačkom poslu. Kad bi i svi naši pretplatnici savjesno ispunjali svoju dužnost (a ima ih nažalost toliko još nemarnih!) mi još uvijek ne bismo u našim izdacima mogli vezati kraj s krajem. A ipak mi ostajemo eto pri staroj pretplati! *Neka zato barem revni pretplatnici dodaju k pretplati koji dinarčić dara!* Ako su već poslali pretplatu i nemaju našeg čeka pri ruci, neka bilo na kojoj pošti uzmu jedan prazan ček, napišu na njemu naš naslov: UPRAVA »GOSPINE KRUNICE« i broj našeg čekovnog računa: 36.817, i stvar je gotova. Unaprijed im topla hvala, a od Majke Božje obilna plata.

Nadamo se također da naši revni prijatelji ne će propustiti naći *kojega novoga pretplatnika. Barem jednoga!* Mi smo radi toga nakladu prvog broja nešto povisili i očekujemo sada šiljanje imena novih pretplatnika. Ali po mogućnosti odmah i pretplatu! Sve će to biti mala žrtva za naše pretplatnike, ali za nas velika pomoć i znatan napredak. Štogod je naime broj naklade veći, to ujedno padaju razmjerno troškovi izdataka. A ujedno neka naši pretplatnici i prijatelji ne budu nigda zadovoljni time, što oni moguće živu dobro i kreposno, nego neka nastoje kršćanski nazor i život neprestano dalje promicati i širiti. *Neka budu u potpunom smislu apostoli i aktivni pomagači u širenju Kraljevstva Kristova.*

UREDNIŠTVO I UPRAVA »GOSPINE KRUNICE«.

DAROVI »GOSPINOJ KRUNICI«

Po Din 5: Mihelčić Ljubica, Čipčić Don Filip, Katica Kotlarić, Lucija Tvrtković, Cecilija Zvekanović, Petar Viktorija, Vuković Katarina, Terezija Mesarov, Viktorija Čabrajec, Franjo Kliber, Irena Albert, Marija Puharić, Benzon Dinka, Dr. Matija Markov, Ivanka Vrančić, Kaurić Djurdjica, Jernejc Marija, Večerina Emilija, Kulundžić Ana, Miličić Amalija, Müller Lajoš, Katarina Polić, Hranilović Zora, Omerović Franjo, Marija Grateli, Stošić Marija, Tonka Kostelac, Vinka Melada, Župni Ured, Lukanović Zorka, Turkalj Jelena, Mataić Vjekoslav, Vlč. Košir Ante, Šarac Vera, Matilda Pintar, Smoje Dujka, SS. Milosrdnice Zagreb, Č. S. Dragocijene Krvi, Karlovac, Leicht Valerija, Sofija Klaić, Franjo Dumek, Marta Bašić, Štefa Dragojević, Šibalin Mato, Julka Vurdelja, Dragica Štrodl, Schveiger Hijacinta, Capara Tomo, Pavić Matija, Marija Mrkalj, Zurić Srećka, Bereš Marija, Milković Darinka, Matilda Luknović, Gubijan Barbara, Ljubica Spies, Lukrecija Žuvić, Perić V., Višnjić Magda, Carneluti Ivka, Virginija Cvitković, Lončar Vlatka, Kata Dragičević, Jakopović Marija, Bach Štefanija, Jožef Kofalt, Teklina Djanješić, Anka Lehpaner, Margita Tanner, Tadin Đilda, Jurković Marija, Kata Ferić, Ostoić Paula, Taljeran Vladimir, Šimunović Marija, Danica Lugarić, Zlata Šimunić, Prpić Jelka. Po Din 3.50: Horvat B. — Po Din 7.—: Macek Julijana. — Po Din 9.—: Kozulić Henrika. — Po Din 10.—: Milan Barila, Blanka Senečić, Ivka ud. Violić, Marija Gužvinac, Antunović Janja, Dragan ing. Dragutinović, Hoić Josip, Mila Gabrić, Marija Brajević, Kurelac Matilda, Dumić Terezija, Katalinić Damjan i braća, Žmegač Julijana, Pavlinac Marija. — Po Din 14.—: Korbar Dragica. — Po Din 20.—: Ana Šarac, Petar Barlek, Blazecky Mrija, Dr. Miho Škvrce. — Po Din 12.—: Pernar Anđela. — Po Din 14.—: Korbar Dragica. — Po Din 15.—: Dobrinić Danica, Tambača Anka, Klara Kovačević. — Po Din 55.—: Ivan N. Torer, Stara Pazova. — Po Din 45.—: Znanić Margita, Split. — Po Din 35.—: Leopold Eisenlöffel, Kozulić. — Po Din 15.—: Matanić Dragica, Dubrovnik, Bakran Djuro, Zagreb, Vilma Gvozdanović, Vinkovci. — Po Din 30.—: Beroš Ruža, Hodošan, Bošković Katica, Selca, Bajić Filip. — Po Din 40.—: Franović Josip.

Zahvaljujući našim dobrim prijateljima, izričemo nadu, da će se oni i dalje sjećati svoga Glasnika, a ostale pretplatnike molimo, da se i oni povedu za njihovim krasnim primjerom. Svima Bog stostruko platio!

Tiskara Braća Kralj, Zagreb